

Bruxelles, 22.11.2016.
COM(2016) 747 final

KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

**Predložak sporazuma o statusu iz članka 54. stavka 5. Uredbe (EU) 2016/1624
Europskog parlamenta i Vijeća od 14. rujna 2016. o europskoj graničnoj i obalnoj straži**

1. UVOD

Uredbom (EU) br. 2016/1624 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. rujna 2016. o europskoj graničnoj i obalnoj straži¹ proširene su zadaće Europske agencije za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica Europske unije. Kako bi se odrazile te promjene Agencija je preimenovana u Agenciju za europsku graničnu i obalnu stražu².

Aktivna suradnja s trećim zemljama ključan je element europskog integriranog upravljanja granicama.

U članku 54. stavku 4. Uredbe (EU) 2016/1624 navodi se da Unija sklapa sporazum o statusu s dotičnom trećom zemljom u slučajevima kad je predviđeno raspoređivanje timova u trećoj zemlji u djelovanjima u kojima će članovi tima imati izvršne ovlasti ili kada se to zahtijeva za druga djelovanja u trećim zemljama.

Ovom se Komunikacijom utvrđuje predložak sporazuma o statusu koji je izradila Komisija u skladu s člankom 54. stavkom 5. Uredbe (EU) 2016/1624.

2. SURADNJA S TREĆIM ZEMLJAMA U OKVIRU UREDBE O EUROPSKOJ GRANIČNOJ I OBALNOJ STRAŽI

Suradnja s trećim zemljama ključan je element osiguravanja djelotvornog upravljanja vanjskim granicama EU-a. U tom je pogledu Uredbom (EU) 2016/1624 ojačan mandat Frontexa. Agencija potiče i olakšava tehničku i operativnu suradnju među državama članicama i trećim zemljama³.

Agencija može surađivati s trećim zemljama i u okviru radnih dogovora⁴. Agencija može uspostaviti takvu suradnju s trećim zemljama u područjima razmjene informacija, analize rizika, osposobljavanja, istraživanja i razvoja te pilot-projekata. Ta se suradnja može odvijati na državnom području trećih zemalja⁵.

Agencija može koordinirati i operativnu suradnju među državama članicama i trećim zemljama u pogledu upravljanja vanjskim granicama. U tom pogledu Agencija može na vanjskim granicama izvršavati djelovanja u koja su uključene jedna država članica ili više njih i treća zemlja koja graniči s barem jednom od tih država članica, uz suglasnost te susjedne zemlje, a ta djelovanja može izvršavati i na državnom području te treće zemlje⁶. Ako je tijekom operacija zaštite državne granice s trećom zemljom potrebno izvršiti operacije traženja i spašavanja osoba u nevolji na moru, posebne se odredbe trebaju dodati sporazumu o statusu sklopljenom s tom trećom zemljom i pripadajućem operativnom planu.

Tom će se suradnjom ojačati sposobnosti Agencije da trećim zemljama olakša upravljanje njihovim granicama i migracijskim tokovima. Unija treba sklopiti sporazum

¹ SL L 251, 16.9.2016., str. 1.

² U skladu s uvodnom izjavom 11. Uredbe (EU) 2016/1624 uobičajeni naziv Agencije i dalje će biti Frontex.

³ Članak 54. stavak 1.

⁴ Vidjeti Uredbu (EU) br. 656/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o utvrđivanju pravila za nadzor vanjskih morskih granica u kontekstu operativne suradnje koju koordinira Europska agencija za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica Europske unije, kojom se predviđa suradnja u teritorijalnim vodama trećih zemalja.

⁵ Članak 54. stavak 2.

⁶ Članak 54. stavak 3.

o statusu s određenom susjednom trećom zemljom ako je predviđeno raspoređivanje timova u toj trećoj zemlji u djelovanjima u kojima će članovi tima imati izvršne ovlasti ili ako je to potrebno za provođenje drugih djelovanja u trećim zemljama⁷.

Operacije se provode na temelju operativnog plana. S operativnim planom moraju biti suglasne države članice koje graniče s operativnim područjem⁸.

Kad je riječ o vraćanju, u Uredbi (EU) 2016/1624 navodi se da Agencija može organizirati i koordinirati operacije vraćanja kako bi pomogla državama članicama u vraćanju državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom, u skladu s odredbama Direktive o vraćanju 2008/115/EZ⁹. Agencija surađuje s nadležnim tijelima trećih zemalja u pogledu vraćanja, među ostalim i u pogledu pribavljanja putnih isprava¹⁰. U tom bi se okviru na primjer sporazumom o statusu članovima tima mogao omogućiti pristup bazama podataka treće zemlje kad je to potrebno radi olakšavanja identifikacije nezakonitog migranta kojeg je potrebno vratiti. Međutim, Agencija nema ovlasti organizirati ili koordinirati operacije vraćanja iz trećih zemalja. U pregovaranju o tim sporazumima Komisiji će savjete i podršku pružati Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD). ESVD će posebno savjetovati Komisiju o zemljama s kojima bi trebalo sklopiti takve sporazume. Stoga će ESVD biti obaviješten prije nego započnu pregovori s određenom trećom zemljom te će pružati savjete i podršku o operacijama, uključujući preko delegacija EU-a prisutnih u relevantnim trećim zemljama.

Agencija u svojem godišnjem izvješću obavještuje Europski parlament o svim svojim aktivnostima i ocjenjuje suradnju s trećim zemljama¹¹.

3. PREDLOŽAK SPORAZUMA O STATUSU

Predloškom sporazuma o statusu utvrđuje se okvir za suradnju između Agencije i njezinih timova, s jedne strane, i nadležnih tijela dotične treće zemlje, s druge strane. Stoga se treba smatrati krovnim sporazumom u okviru kojeg se može provesti više djelovanja.

U skladu s člankom 54. stavkom 4. Uredbe (EU) 2016/1624 predloškom sporazuma o statusu trebaju biti obuhvaćeni opseg operacije, građanska i kaznena odgovornost te zadaće i ovlasti članova tima, kao i usklađenost s temeljnim pravima.

Stoga predložak sadržava sljedeće posebne odredbe:

- u članku 1. određuje se područje primjene sporazuma o statusu, kojim su obuhvaćeni svi aspekti potrebni za izvršavanje djelovanja na državnom području određene treće zemlje,
- u članku 2. navode se definicije ključnih pojmova upotrijebljenih u predlošku, uključujući definiranje djelovanja kao zajedničke operacije, brze intervencije na granicama ili operacije vraćanja,

⁷ Članak 54. stavak 4.

⁸ Članak 54. stavak 3.

⁹ Direktiva 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupcima država članica za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom (SL L 348, 24.12.2008., str. 98.).

¹⁰ Članak 54. stavak 6.

¹¹ Članak 54. stavak 11.

- u članku 3. navodi se da je za svaku zajedničku operaciju ili brzu intervenciju na granicama¹² potrebno donijeti operativni plan u kojem se detaljno opisuju svi organizacijski i postupovni aspekti djelovanja,
- u članku 4. opisuju se zadaće i ovlasti članova tima te se napominje da oni mogu obavljati zadaće i izvršavati ovlasti samo na temelju uputa i u prisutnosti službenika graničnog nadzora određene treće zemlje,
- članak 5. sadržava pravila o suspenziji ili prekidu djelovanja,
- u članku 6. navode se povlastice i imuniteti članova tima, uključujući građansku i kaznenu odgovornost,
- u članku 7. utvrđuje se da Agencija izdaje akreditacijske isprave članovima tima,
- u članku 8. navodi se da se tijekom svakog djelovanja moraju poštovati temeljna prava,
- članak 9. sadržava pravila o obradi i zaštiti osobnih podataka,
- člankom 10. propisuje se postupak u slučaju sporova koji se odnose na tumačenje sporazuma,
- u članku 11. opisuju se stupanje na snagu, trajanje i postupak raskida sporazuma.

4. ZAKLJUČCI

Novom nadležnošću Agencije kojom joj se omogućava izvršavanje djelovanja na državnom području susjednih trećih zemalja znatno će se pridonijeti boljem upravljanju vanjskim granicama EU-a.

Iako će se Komisija koristiti priloženim predloškom sporazuma o statusu kad u ime Europske unije bude pregovarala o takvom sporazumu sa susjednom trećom zemljom, potrebno je napomenuti da će se konačni tekstovi takvih sporazuma razlikovati ovisno o ishodu pregovora s određenom trećom zemljom. Međutim, Komisija će tijekom takvih pregovora nastojati očuvati bit predloška sporazuma o statusu.

Komisija može pravodobno donijeti revidiranu komunikaciju i revidirani predložak sporazuma o statusu uzimajući u obzir stečena iskustva.

¹² Kad je riječ o operacijama vraćanja, operativni plan nije potreban.